

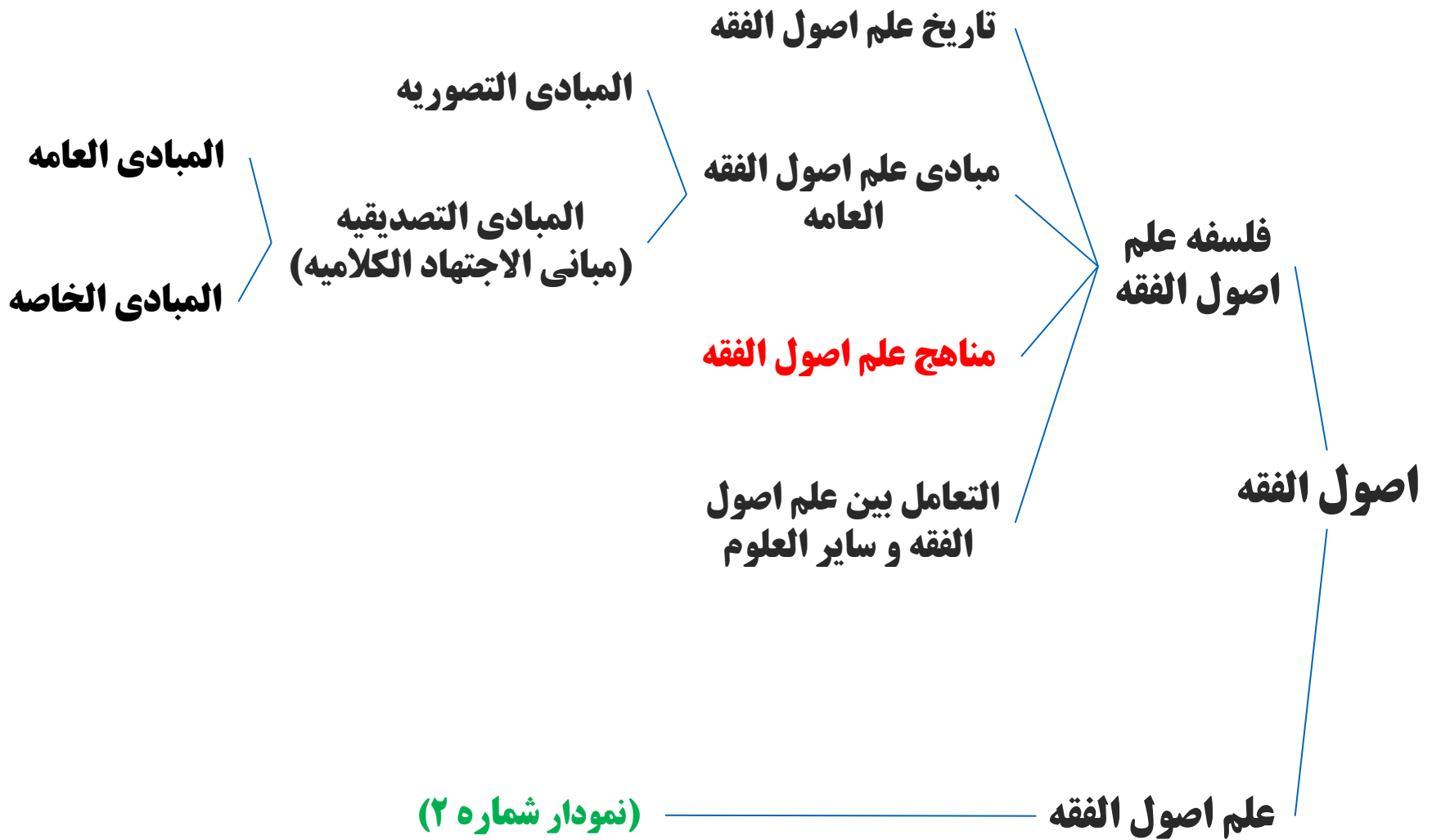
علم أصول الفقه

٤

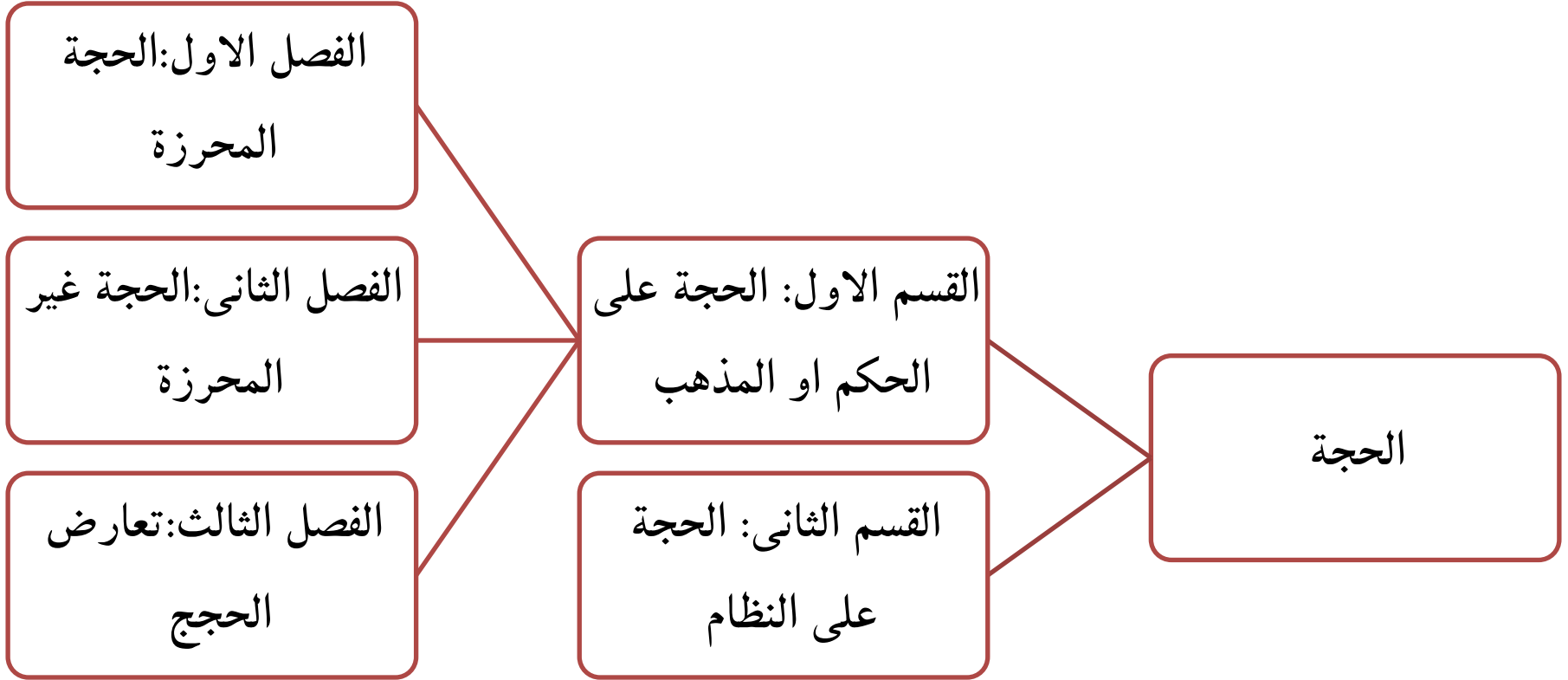
اوامر ٢٠-٦-٩٥

دراسات الأستاذ:
مهدي الهادي الطهراني

(نمودار شماره ۱)

علم اصول الفقه

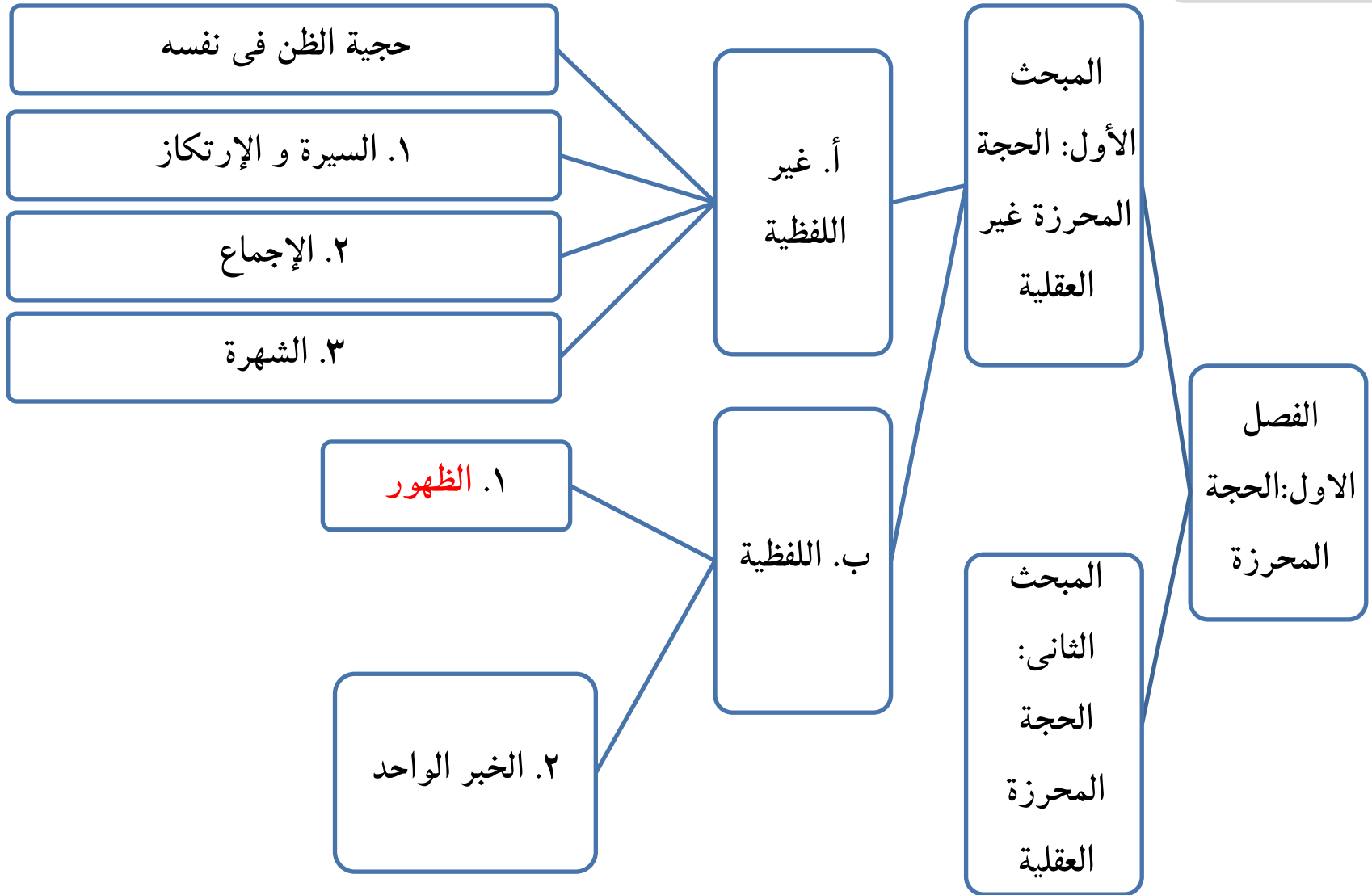

ترتيب اصول متعارف

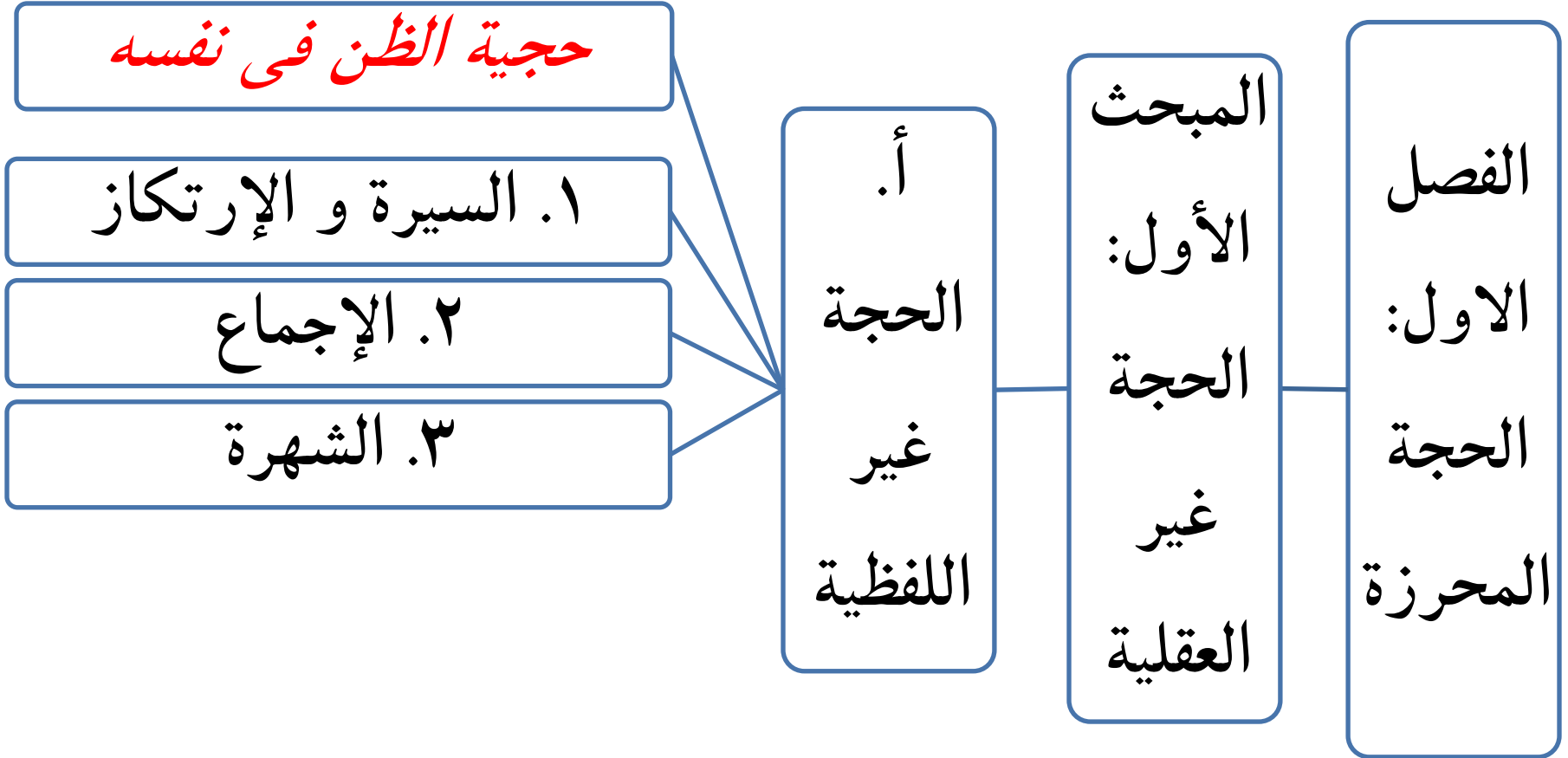

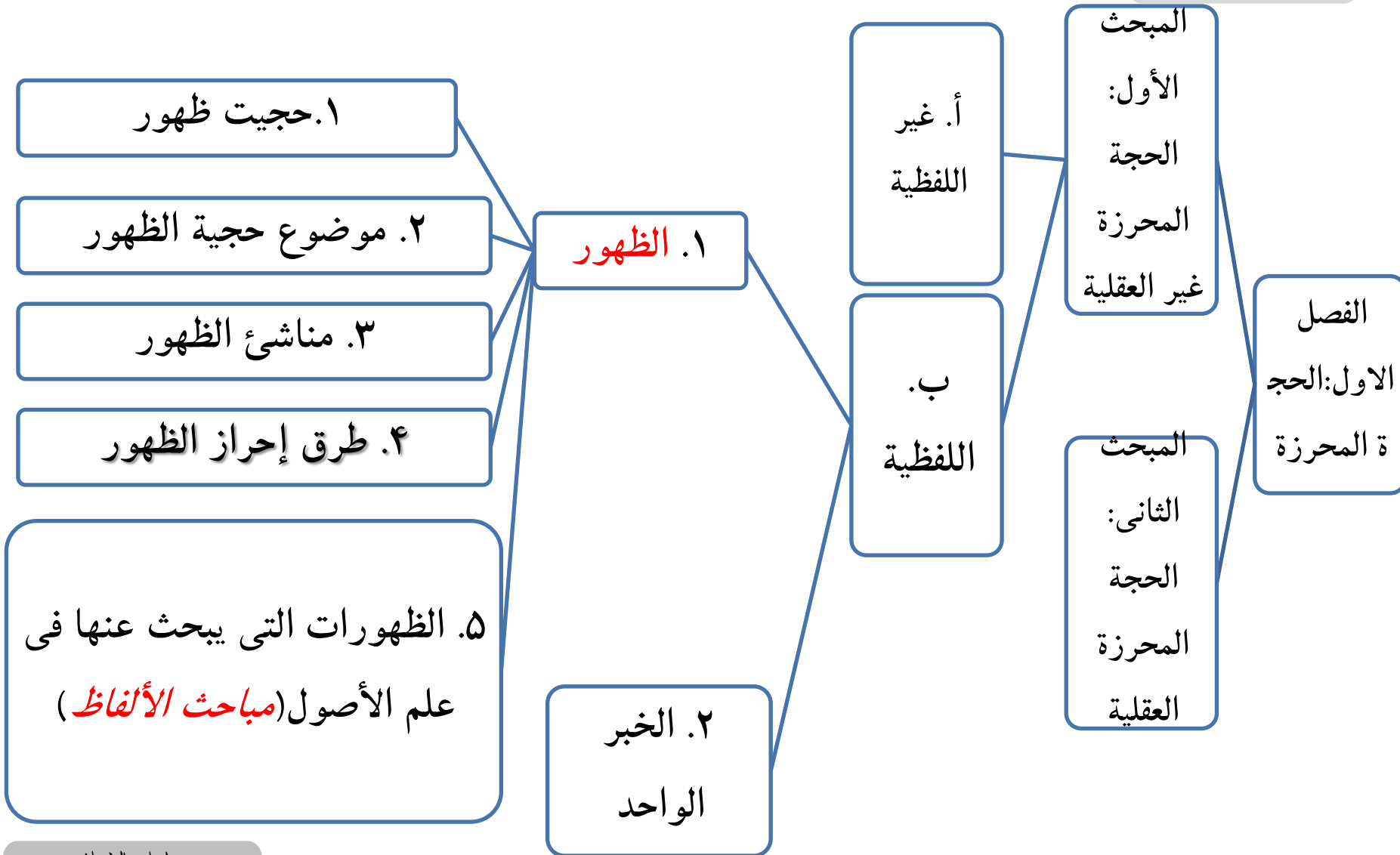
(الظهورات التي
يبحث عنها فى
علم الأصول)

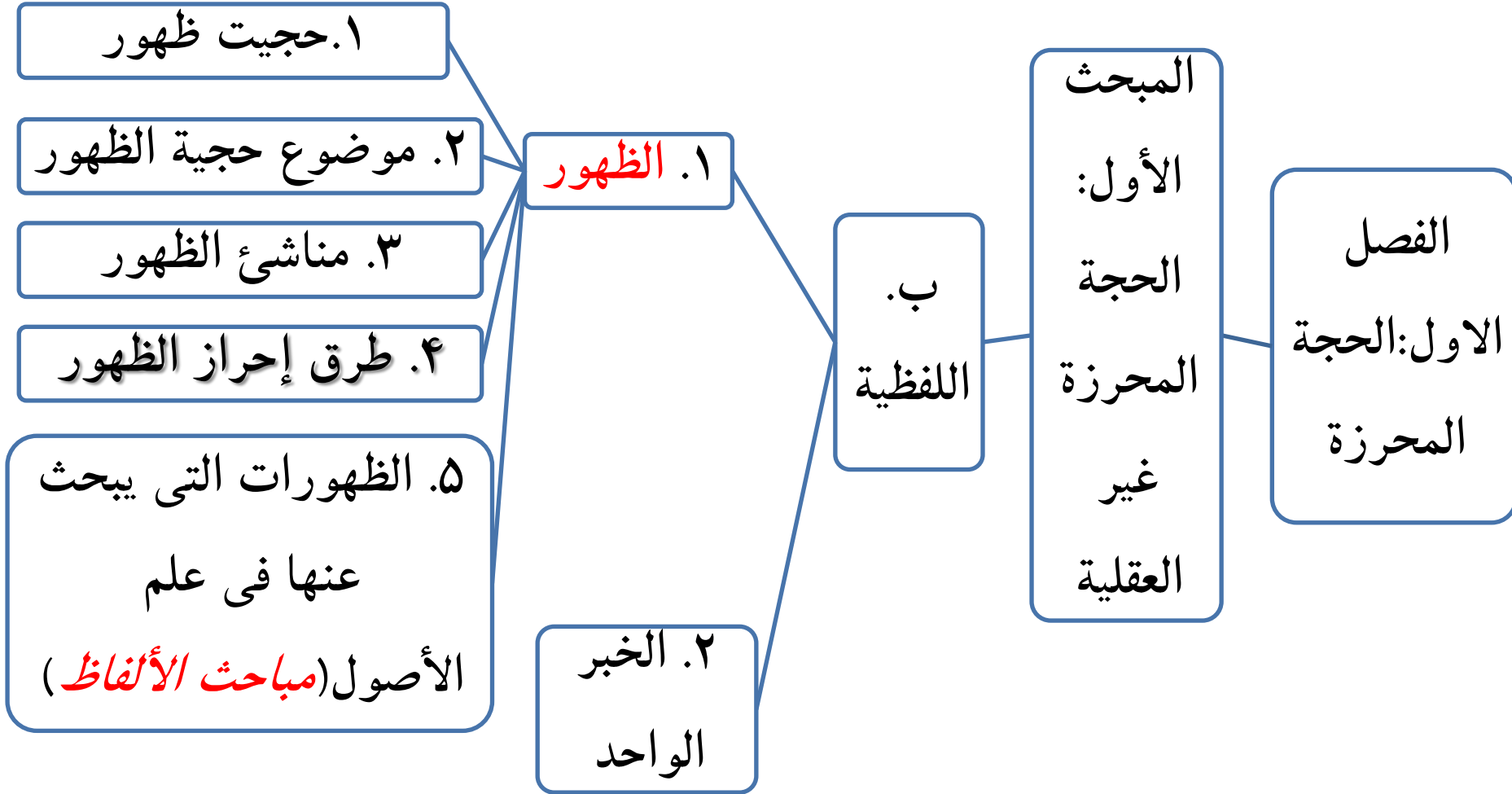
علم أصول الفقه

علم أصول الفقه

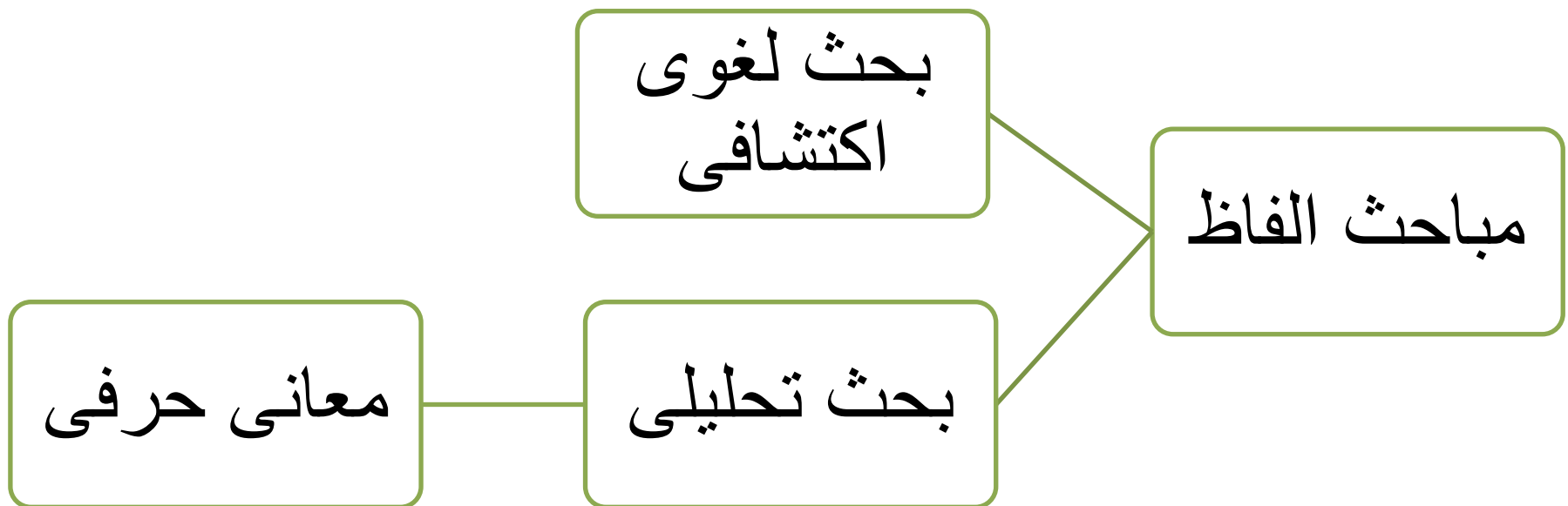
۲- تفاوت کار اصولی و لغوی در بحث الفاظ

بحث لغوی
اکتشافی

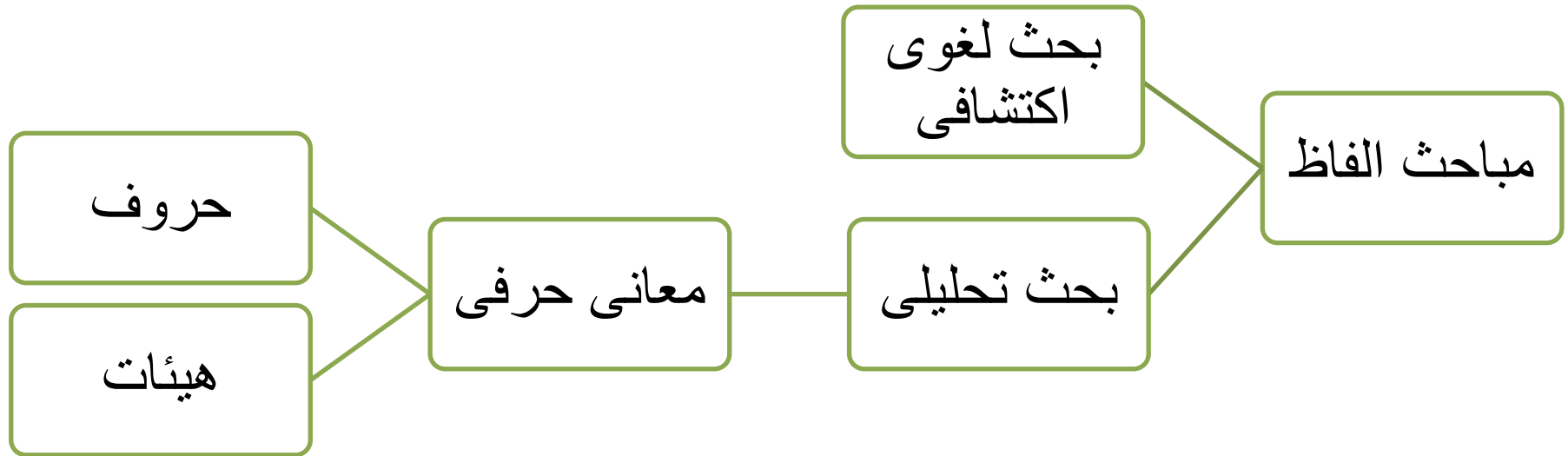
مباحث الفاظ

بحث تحلیلی

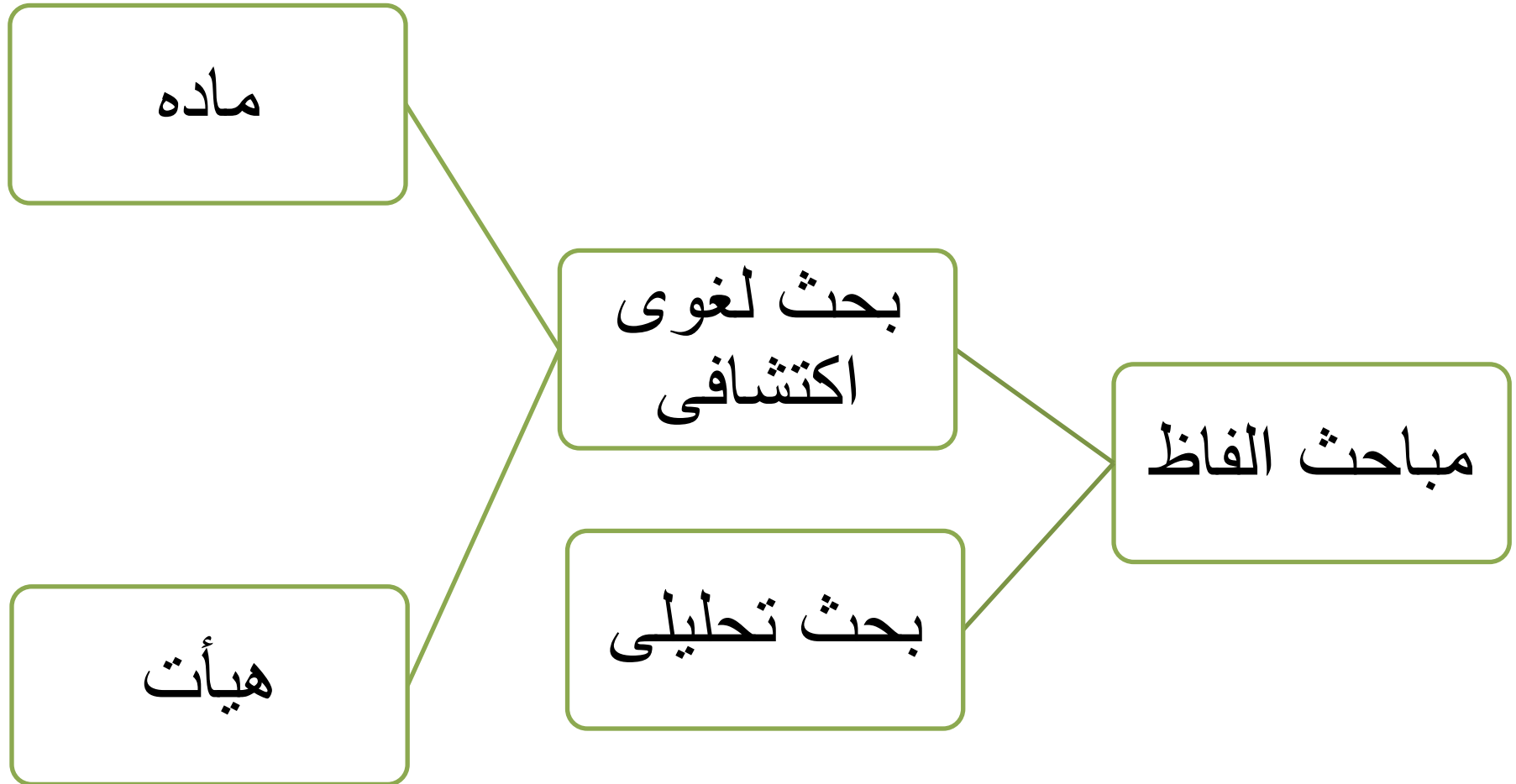
۲- تفاوت کار اصولی و لغوی در بحث الفاظ

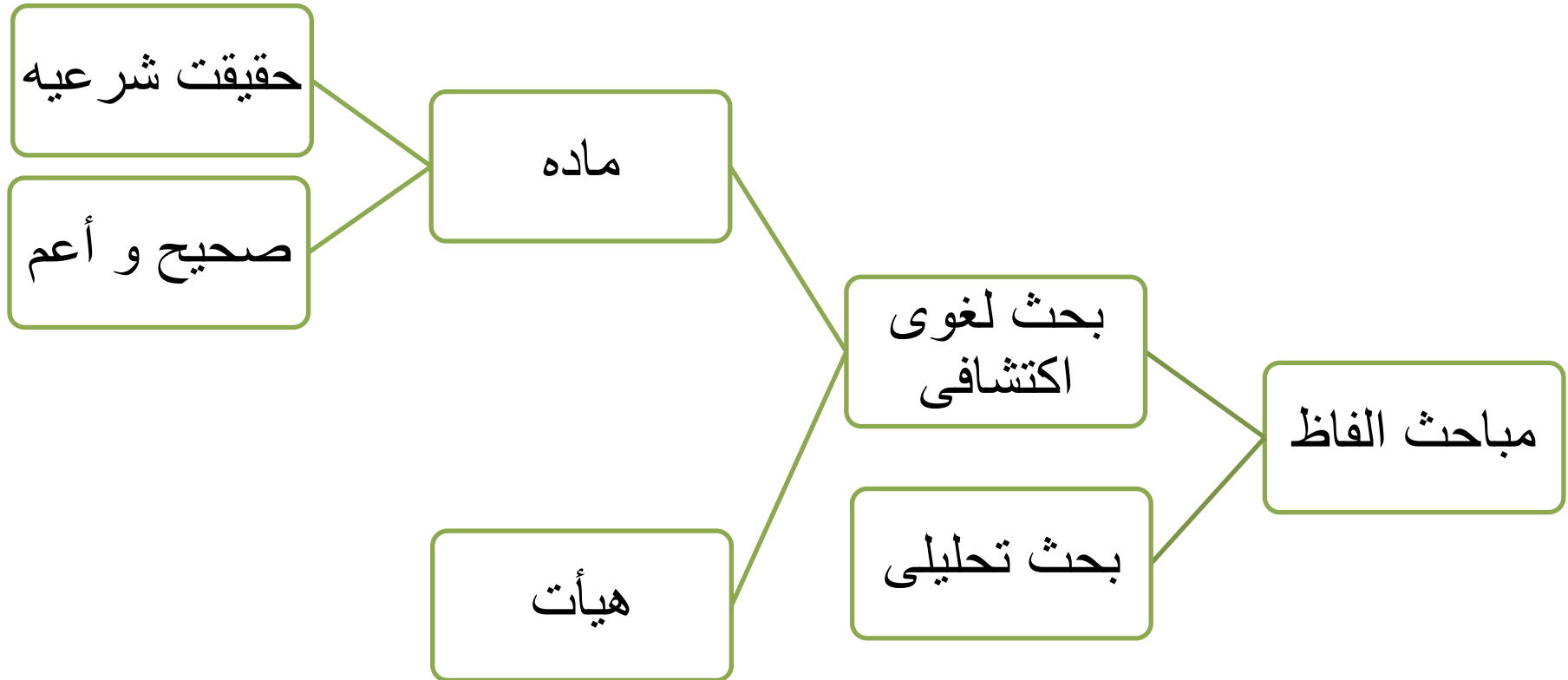
۲- تفاوت کار اصولی و لغوی در بحث الفاظ

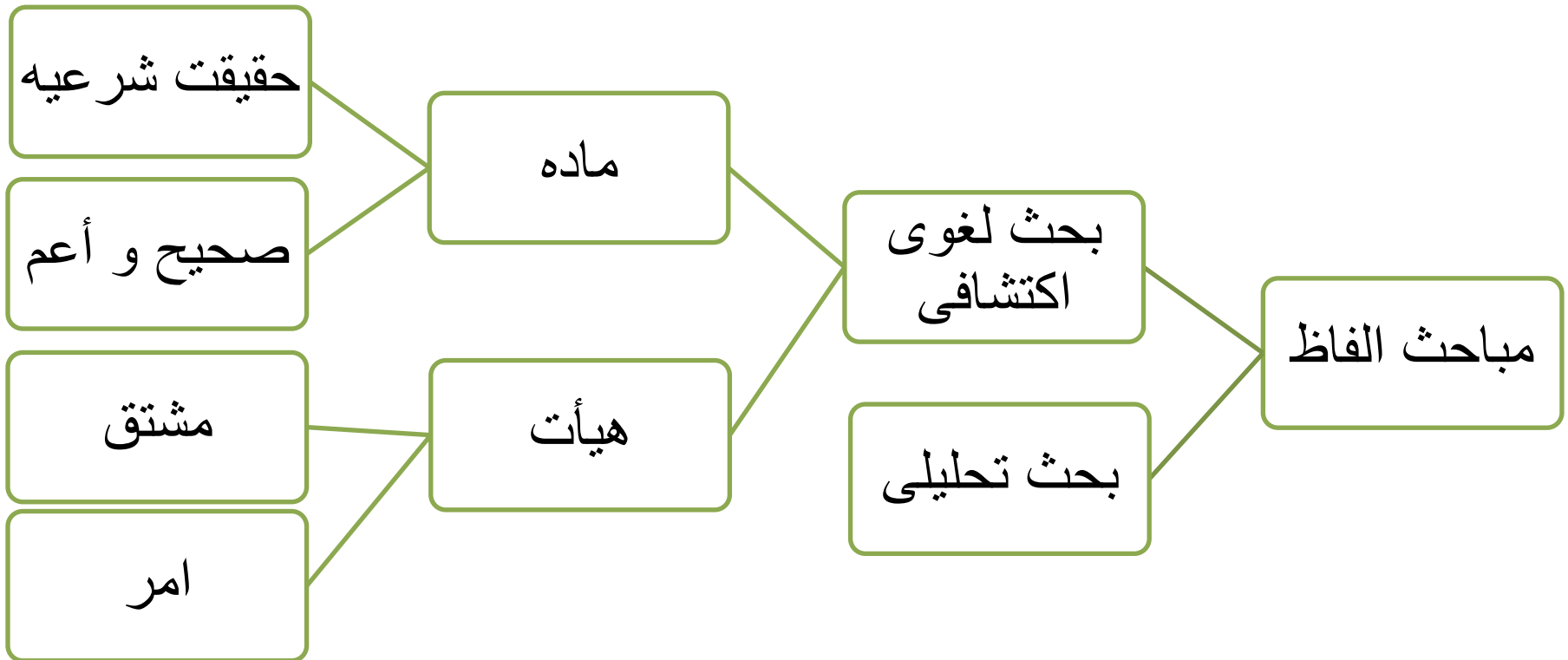
۲- تفاوت کار اصولی و لغوی در بحث الفاظ

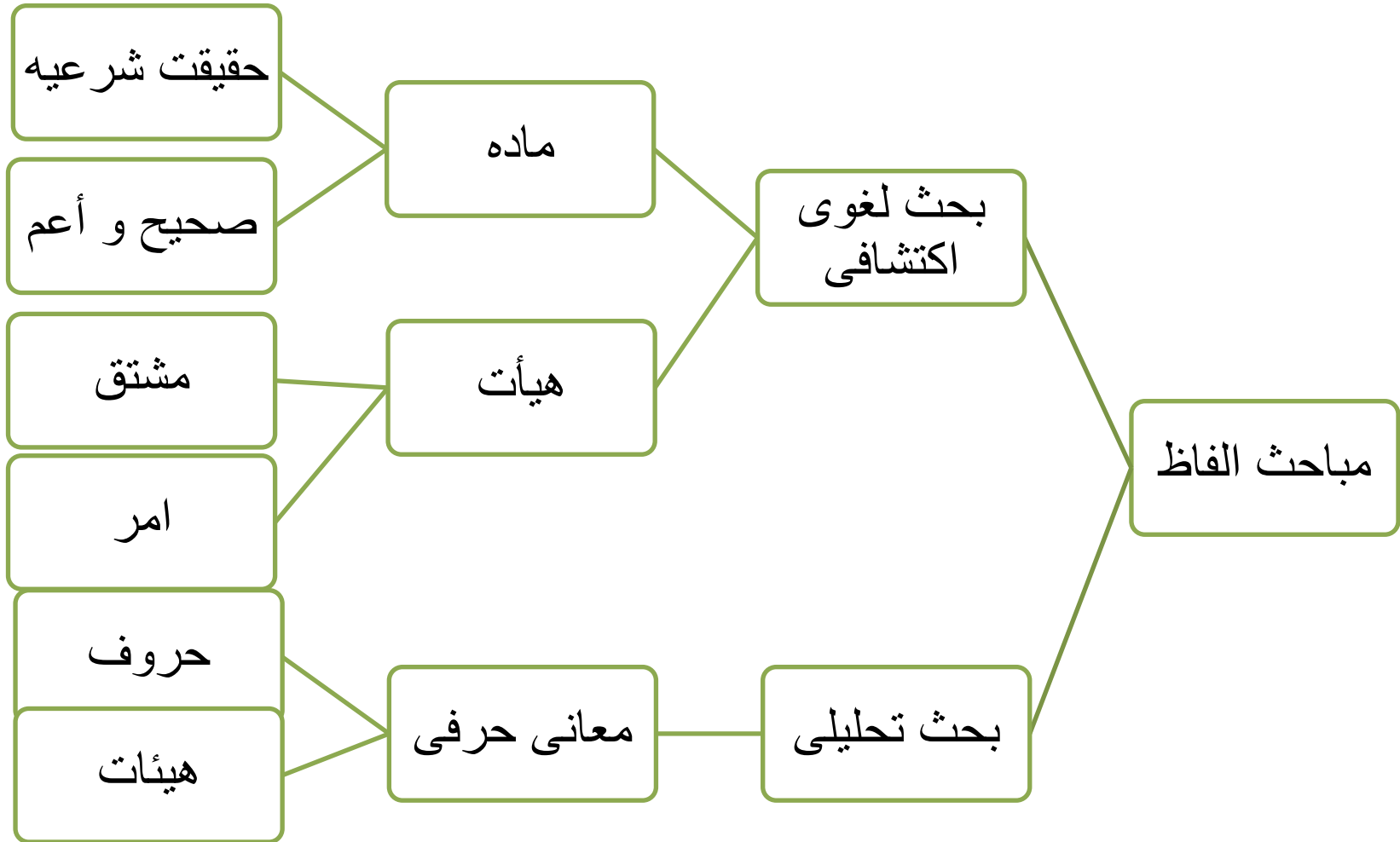
۲- تفاوت کار اصولی و لغوی در بحث الفاظ

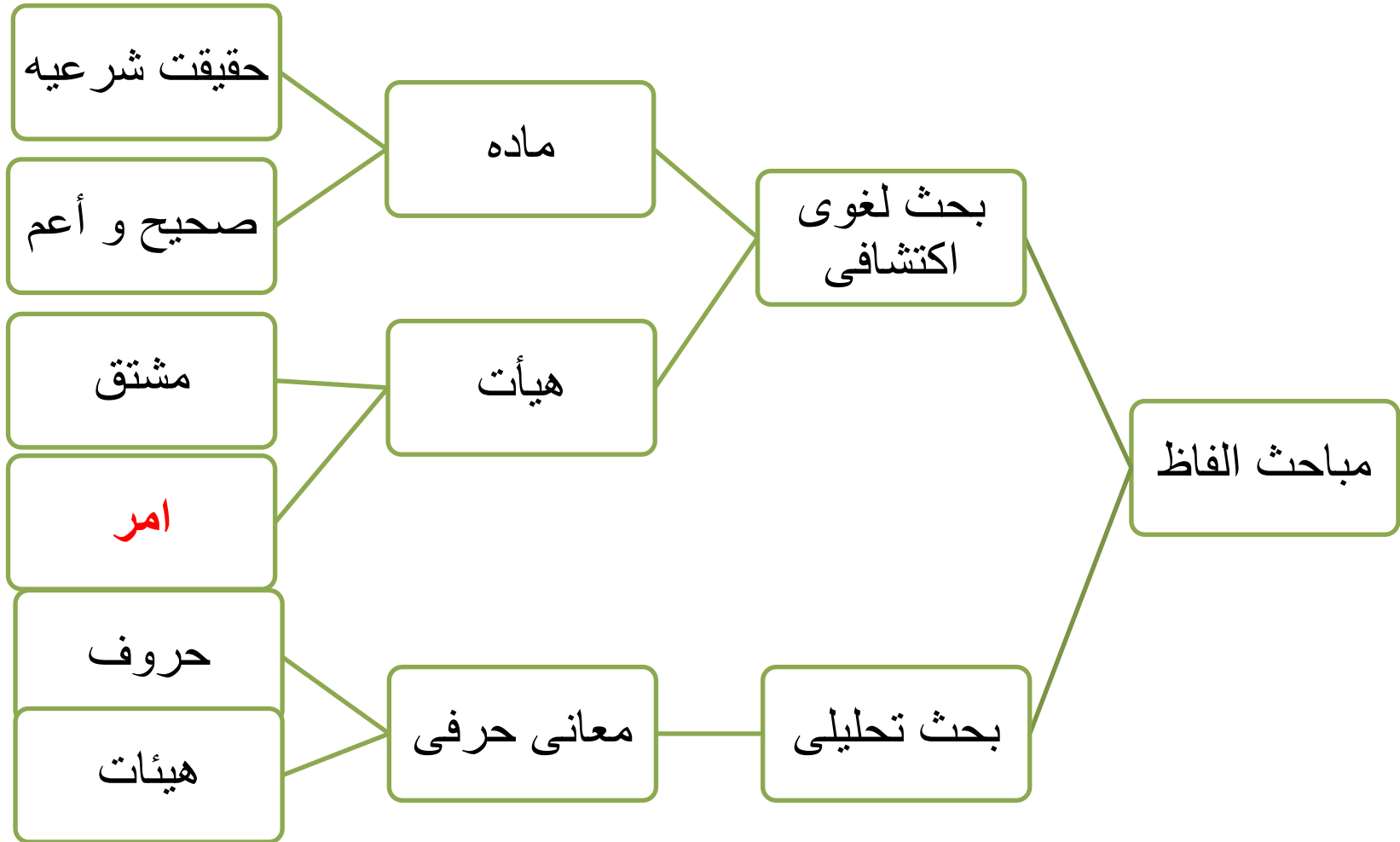
۲- تفاوت کار اصولی و لغوی در بحث الفاظ

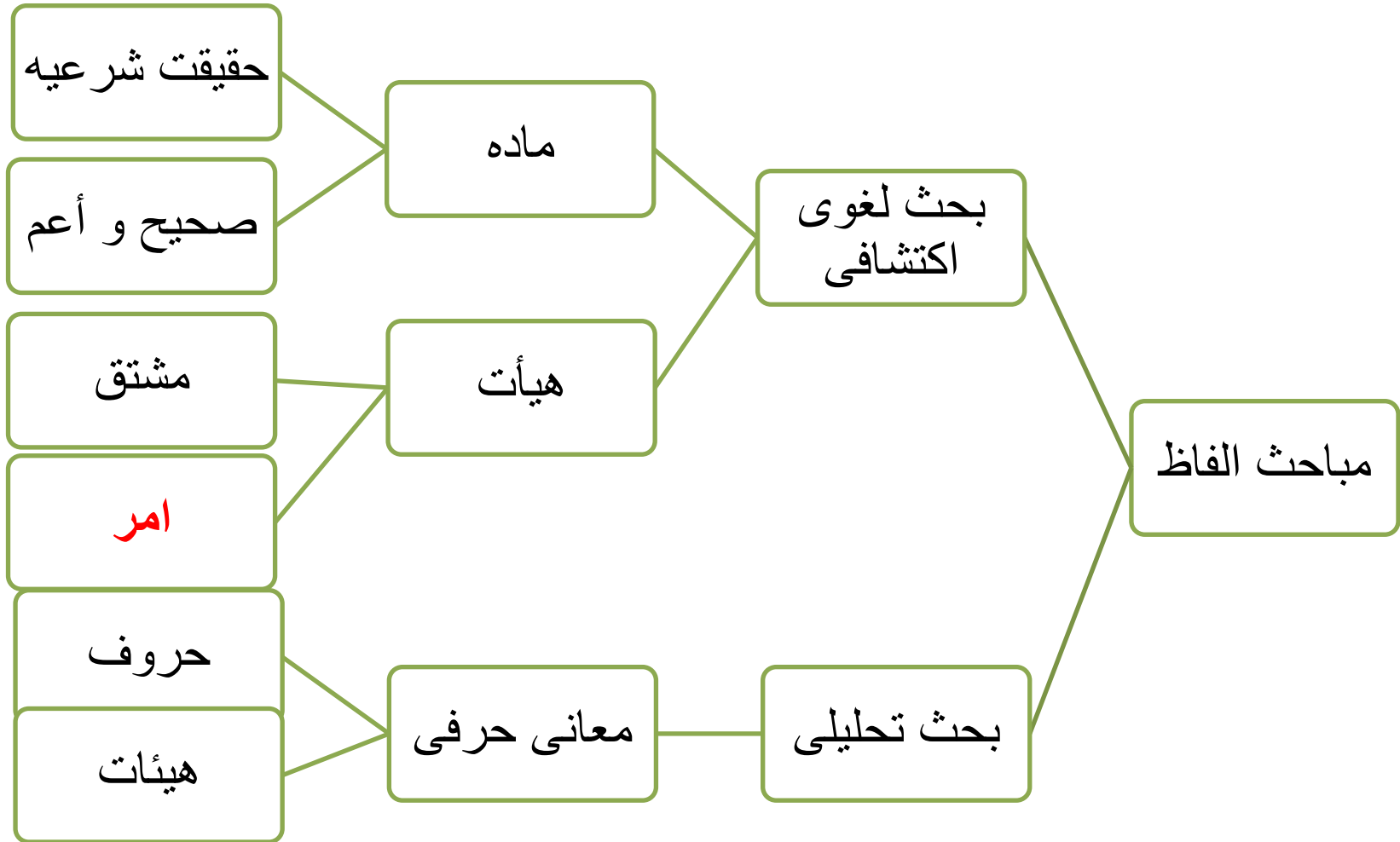
۲- تفاوت کار اصولی و لغوی در بحث الفاظ

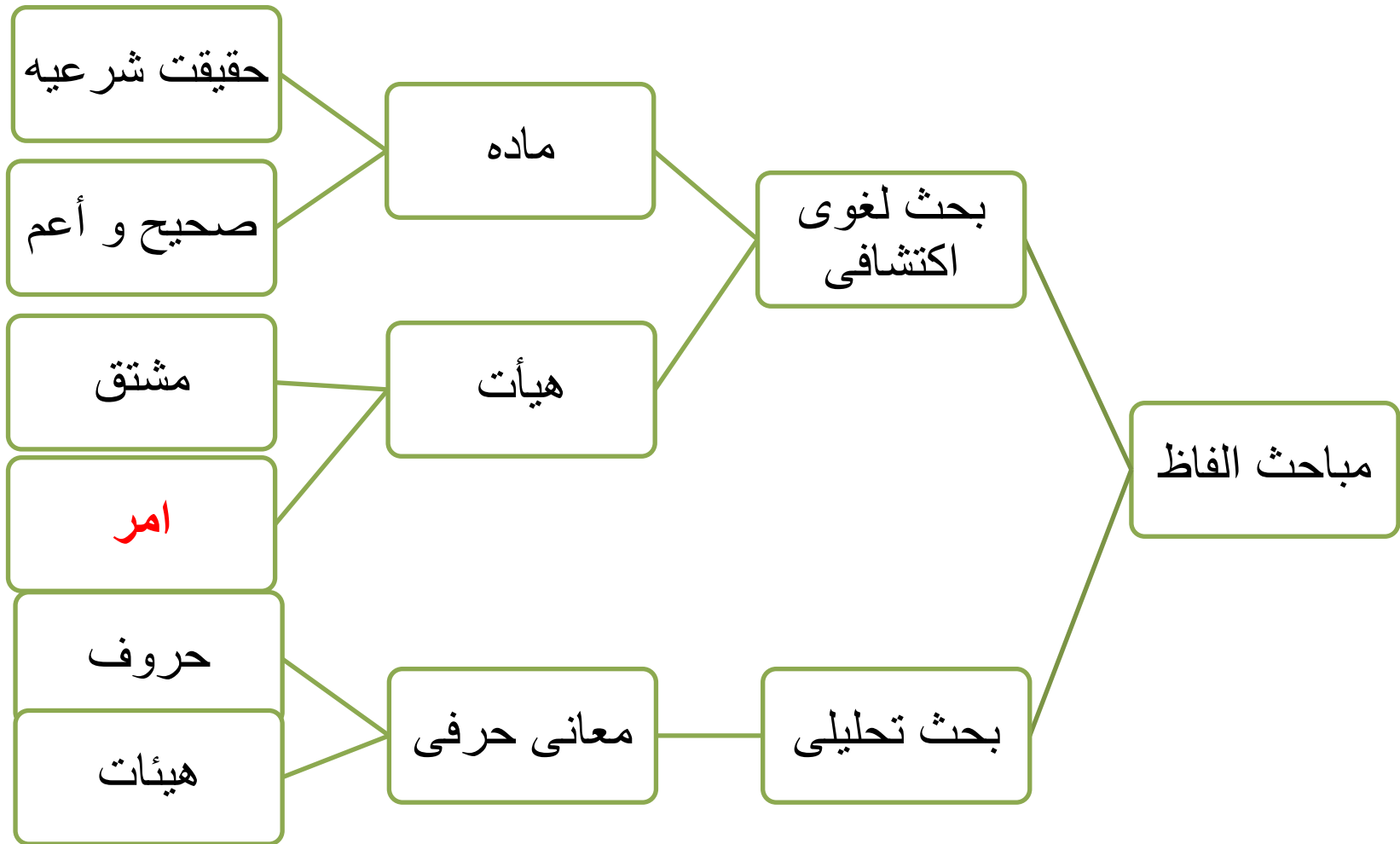
۲- تفاوت کار اصولی و لغوی در بحث الفاظ

۲- تفاوت کار اصولی و لغوی در بحث الفاظ

۲- تفاوت کار اصولی و لغوی در بحث الفاظ

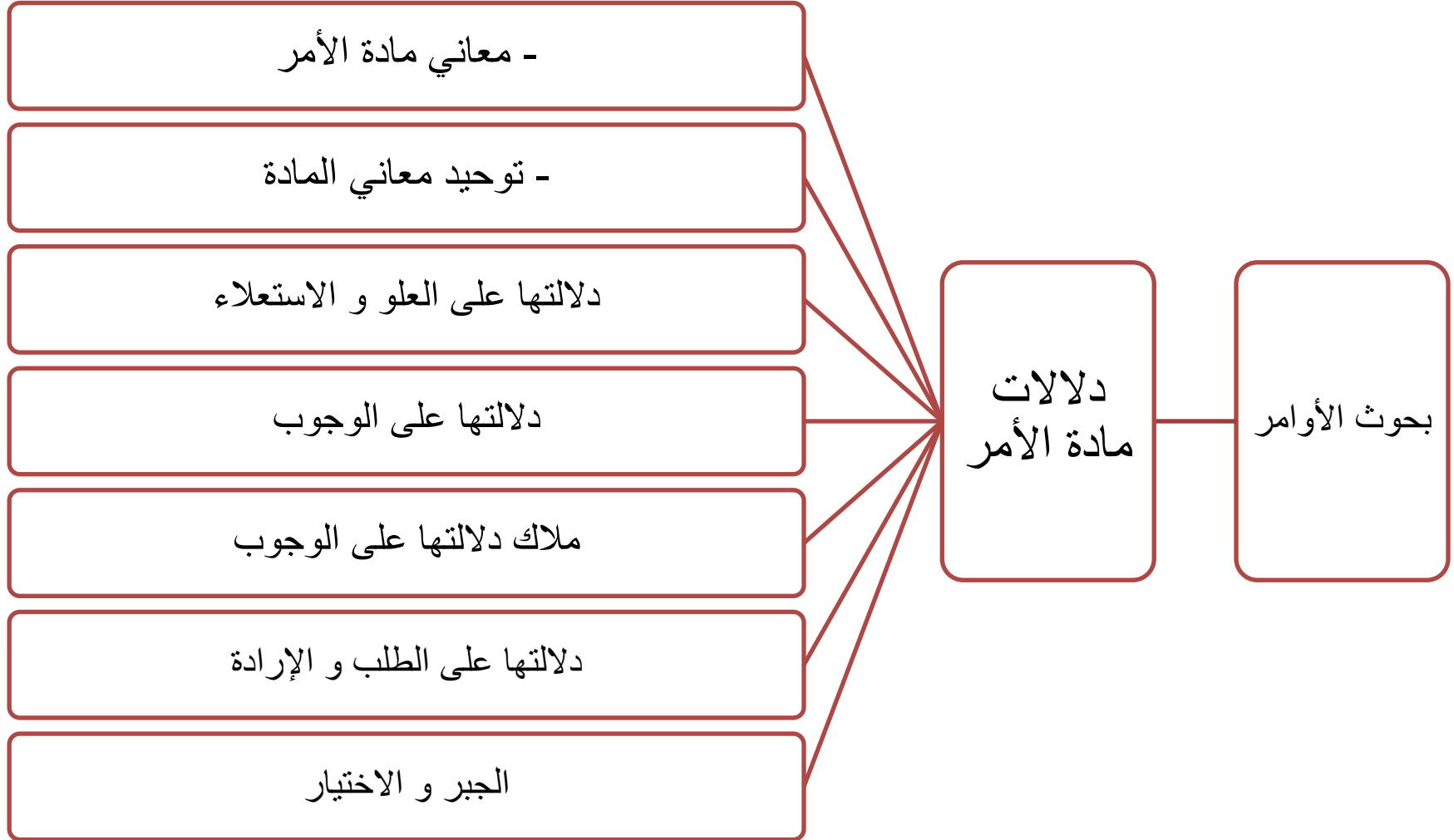

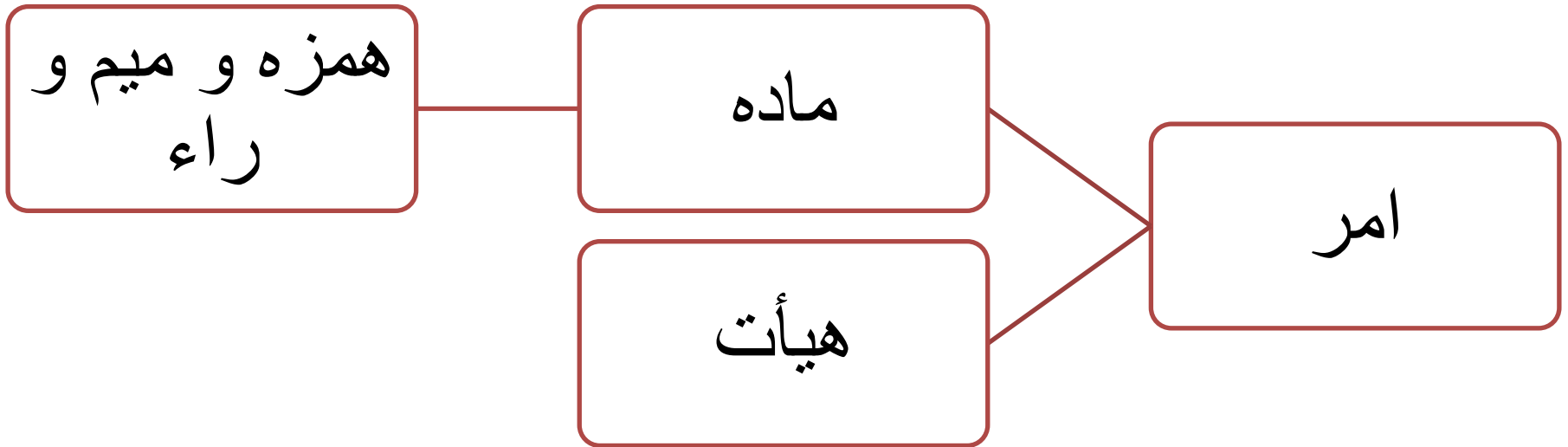
ماده

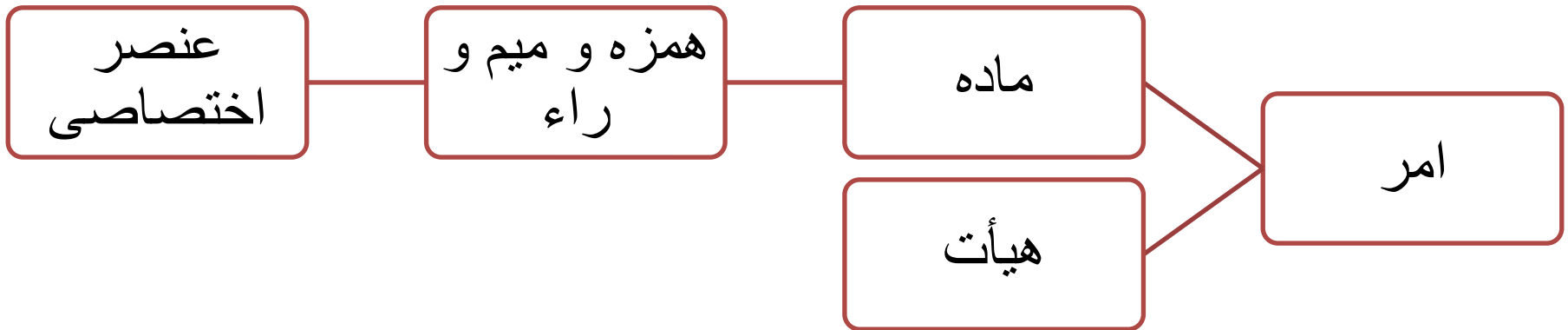
هيأت

امر

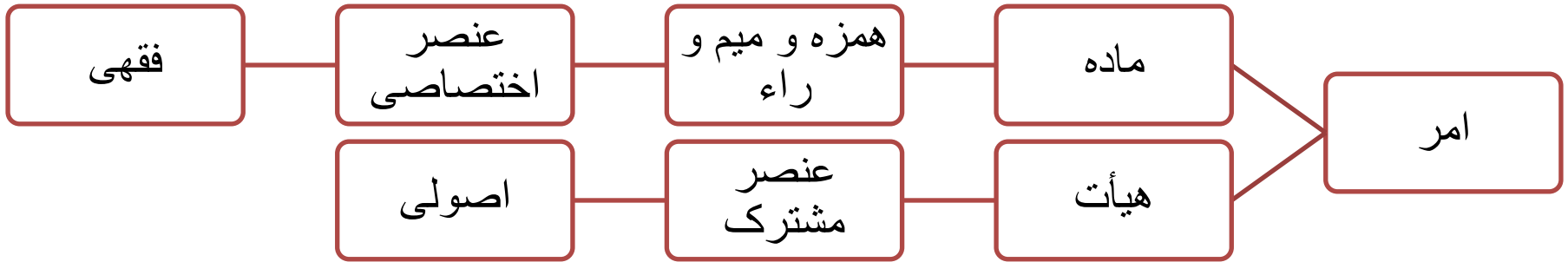
فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ
أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ
ظَلَامٌ بَاطِلٌ

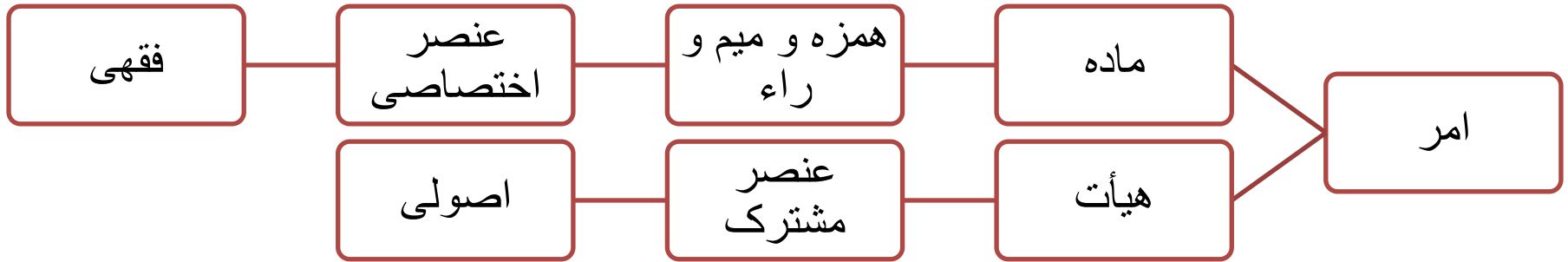

• مقدمه

- این بحث یکی از قدیمی ترین بحث های الفاظ محسوب می شود. اصولی های گذشته به دلیل اینکه مسأله برای آنها منقح نبوده است، بحث ماده امر را با بحث هیأت امر مخلوط کرده اند؛ مثلاً وقتی این بحث مطرح می شود که آیا امر در وجوب ظهور دارد یا خیر، گفته اند: در قرآن فرموده است: «وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ وَاحْذَرُوا». المائدة، ۹۲. لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (النور ۶۳)

اوامر

- یعنی کسانی که با امر پیغمبر - صلی الله علیه و آله - مخالفت می‌کنند، در حذر باشند. پس معلوم است که امر ظاهر در وجوب است. با دقت درمی‌یابیم که مقصود از امر در اینجا، ماده امر است در حالی که آنچه در سؤال مقصود بود، هیأت امر است.
- اصولی‌های متأخر بحث ماده را به صورت مستقل از بحث هیأت مطرح کردند در حالی اساساً ماده امر اصلاً بحث اصولی نیست؛ چون بحث از مواد به شکل خاص مثلاً ماده امر (همزه و میم و را) بحث از یک عنصر مشترک در فرآیند استنباط نیست، بلکه به حوزه فقه مرتبط می‌شود که در آن از عناصر مختص بحث می‌کنیم. به همین دلیل در آثار اصولی مماثل این بحث را در ماده نهی (نون و ها و یا) نمی‌بینیم.

- حتی شهید صدر - رضوان الله عليه - نیز که در تنقیح موضوع علم اصول و روشن کردن چارچوب‌های منطقی این علم تلاش فراوانی کرده است، یک بحث مفصلی را دربارهٔ مادهٔ امر مطرح کرده است و اصلاً اشاره نکرده است که این بحث، اصولی نیست.
- در هر صورت معیار بحث اصولی هم در بحث از مادهٔ امر منطبق نیست و اگر این بحث فایده‌ای داشته باشد، حداکثر به عنوان مقدمه‌ای برای سایر بحث‌های اصولی می‌تواند مطرح باشد که به نظر من حتی مقدمیت هم ندارد. به همین دلیل ما به کلی از این بحث صرف نظر می‌کنیم.

ماده

هيأت

امر

هيات أمر

- الجهة الأولى - فى دلالتها على الطلب
 - لا إشكال فى أصل الدلالة انما البحث فى كيفية استفادة الطلب منها
- لأنها من الهيئات فلا يمكن ان تكون موضوعة لمفهوم الطلب الاسمى
 كلفظ الطلب بل لا بد ان تكون موضوعة بإزاء معنى نسبي يساوق مفهوم الطلب الاسمى.

هيات أمر

- و لا بد من ان نستبعد منذ البدء ما اختاره السيد الأستاذ من انها موضوعة بإزاء إبراز اعتبار نفساني هو اعتبار الفعل في ذمة المكلف «١» فان هذا مبني على مسلكه في باب الوضع و هو مسلك التعهد و الذي كان يقتضى كون الدلالة الوضعية تصديقية لا تصورية.
- (١) - محاضرات في أصول الفقه، ج ٢، ص ١٣٠

تقسيم شهيد صدر

